



KREATIVNOST
ZA MALE I
VELIKE



UNIVERZITET U TUZLI

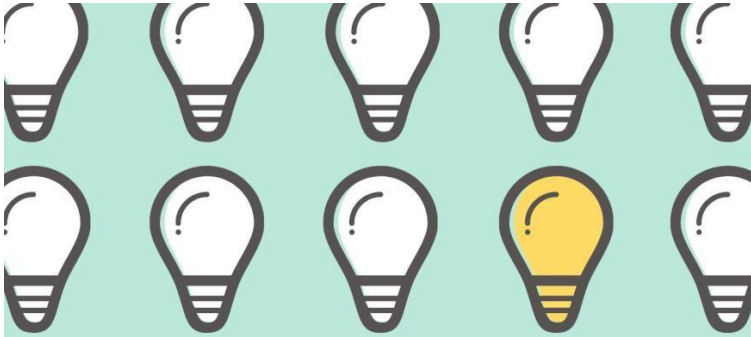
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Cijenjeni čitaоче,

Dobrodošao u zbirku kreativnih radionica koju su za tebe pripremili studenti treće godine Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, u sklopu predmeta „Programi poticanja perceptivno motoričkih sposobnosti“, generacija 2019/2020.

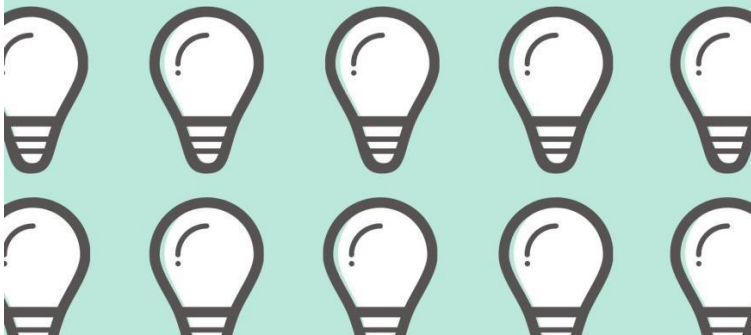
Želimo ti mnogo zabave i naučenih novih stvari prilikom provođenja radionica.

Generacija 2019/2020.



NIJE VAŽNO KOLIKO SPORO DIJETE UČI.
ONO ŠTO JE VAŽNO JESTE DA GA MI
OHRABRIMO DA NIKAD NE PRESTANE
POKUŠAVATI.

Robert John Meehan



Dragi čitače,

Prije nego nastaviš listanje stranica, sjeti se svoga djetinjstva i uspomena koje nosiš iz tog perioda, pa se postavi u položaj djeteta sa kojim radiš radionicu.

- ✓ Kako bi htio da se prema tebi postupa?
- ✓ Koje bi te tehnike rada inspirisale?
- ✓ Kako bi te motivirali za rad?
- ✓ Kakvu bi radnu atmosferu volio imati?



NE ČITAJ OVAJ PRIRUČNIK
UKOLIKO MISLIŠ DA JE SVAKO
DIJETE JEDNAKO I DA SA
SVAKIM DJETETOM MOŽEŠ
RADITI NA ISTI NAČIN!



NASTAVI ČITANJE PRIRUČNIKA
UKOLIKO VODIŠ RAČUNA O
INDIVIDUALNOM RAZVOJU,
SOCIJALNIM I EMOCIONALNIM
POTREBAMA SVAKOG DJETETA!

Ukoliko si već stigao do ove stranice, spreman si da naučiš i primijeniš nešto novo.

Radionice koje ćeš naći na idućim stranama su tu sa svrhom potpunog biopsihosocijalnog razvoja djeteta.

U svakoj radionici imaš detaljne informacije koje će ti olakšati razumijevanje radionice, pripreme materijala, te konkretne svrhe zbog koje se radionica i provodi.

Ukoliko želiš radionice koje potiču razvoj *fine motorike*, onda su sljedeće radionice idealne za tebe: „Papir“, „Fina motorika“, „Lutka“, „Kuhanje“, „Akvarel“, „Igra“, „Nakit“.

Ukoliko tražiš radionice koje potiču razvoj *grube motorike*, pogledaj ove radionice: „Muzika“, „Kuhanje“, „Igra“.

Za razvoj *koordinacije* okreni na stranice na kojima se nalazi neka od sljedećih radionica: „Papir“, „Fina motorika“, „Lutka“, „Igra“, „Nakit“.

Za poticanje kreativnosti možeš koristiti neku od sljedećih radionica: „Papir“, „Kuhanje“, „Akvarel“, „Nakit“.

Radionice koje potiču na suradnju članova grupe su: „Fina motorika“, „Muzika“, „Igra“.

Ako želiš radionicom postići da djeca ispolje svoje emocije, preporučujemo ti radionice poput: „Muzika“, „Smijeh“, „Crtež kroz vrijeme“.

Za upoznavanje i vladanje vlastitim tijelom, možeš koristiti radionice iz priručnika pod nazivom „Yoga“ i „Lutka“.

SADRŽAJ:

LEGENDA.....	8
Radionica “Papir“	9
Radionica “Fina motorika”	12
Radionica “Muzika”	15
Radionica “Smijeh”	17
Radionica “Lutka”	20
Radionica “Tv Show”	22
Radionica “Yoga”	24
Radionica “Kuhanje”	26
Radionica “Crtež kroz vrijeme”	28
Radionica “Akvarel”	30
Radionica “Brain Gym”	32
Radionica “Igra”	34
Radionica “Nakit”	36

LEGENDA



UZRAST (predviđeni uzrast sudionika radionice)



VELIČINA GRUPE (optimalan broj sudionika radionice)



VRIJEME RADIONICE (predviđeno vrijeme za provedbu radionice)



MATERIJAL (koji materijal je potrebno pripremiti za radionicu)



CILJ (šta dobijamo na kraju radionice)



SVRHA (zašto smo proveli radionicu?)

RADIONICA „PAPIR“



6-8 godina



Do 10 sudionika



60-90 minuta



Šareni papiri, ukrasne vrpce, ljepilo, selotep, makaze, boje, ukrasne mašnice, flomasteri, masne bojice



Izrada čestitke u skladu sa temom koju sami birate



Razvoj fine motorike, poticanje koordinacije, razvoj kreativnosti

Opis radionice: Sa sudionicima radionice prvo govorimo o događajima ili praznicima koji predstoje, potičući ih na slobodno izražavanje i oslobađanje treme. Sudionicima postavljamo pitanja poput: „Koje boje najviše srećemo u to doba godine?“ (ukoliko se radi o nekom godišnjem prazniku); „Koje boje su na zastavi?“ (ukoliko se radi o državnom prazniku); „Koja je njena/njegova omiljena boja?“ (ukoliko se radi o nečijem rođendanu) i sl.

Nakon kratkog uvoda, prelazi se na dio biranja materijala i zauzimanja radne površine na način da svako dijete ima dovoljno prostora kako bi moglo nesmetano raditi, bez straha od samopovrjeđivanja ili povrede drugog sudionika. Materijal koji su odabrali koriste, i potičemo ih na dijeljenje sa drugima, odnosno na razmjenu materijala kako bi svi imali priliku iskoristiti sve dijelove materijala.

Glavni dio zauzima sama izrada čestitke puštajući djeci da iskoriste svu svoju maštu i ispolje svoju kreativnost. Potrebno je pratiti djecu i pomoći im ukoliko im je pomoć potrebna, ali nastojati da čestitke budu isključivo njihov rad.

Kada su svi gotovi sa izradom čestitke, odlazimo do mjesta predviđenog za izložbu tih radova i zajedno ih tu postavljamo, nakon čega se vraćamo do radnog prostora i zadajemo zadatak da svi pospreme svoje radne površine.



Materijal potreban za radionicu "Papir"

RADIONICA „FINA MOTORIKA“



6+ godina



Do 8 sudionika



60-90 minuta



Gumice, tegle, štipalice, karton, dugmići, posude, pinceta, makarone, uže, štoperica, pišta, nagrade



Razvijanje fine motorike



Razvoj fine motorike, poticanje koordinacije, saradnja, razvijanje takmičarskog duha

Opis radionice: upoznavanje sa učesnicima, objašnjavanje šta je to fina motorika, kako se to ona razvija, za šta nam služi i kako je trebamo razvijati.

Nakon kratkog uvoda, prelazimo na dio kada iz šešira djeca izvlače papiriće sa igricama, te se redaju na stolove sa igricama kako je ko šta izvukao. Na svakom stolu ima zadani materijal i svaki stol se pojedinačno objašnjava. Postoje 4 igrice, a to su: pomoću pincete djeca treba što prije da dugmiće iz jedne posude ubace u drugu, pa ko prvi to uradi osvaja nagradu; druga igrica je slaganje gumica iz jedne posude na teglu, isti je princip kao i u prethodnoj igrici, ko prvi uradi zadatak pravilno pravilno, nagrada je njegova; treća igrica uključuje karton sa brojevima ispisanim do 15 (ne pravilnim redoslijedom) i štipalice koje na sebi imaju ispisane iste te brojeve, te djeca treba da štipalice poredaju na karton u što prije mogućem roku tako da odgovarajući broj na štipalici se poklopi sa brojem na kartonu; četvrta igrica jeste nizanje makarona na užu, a princip je ko više makarona naniže u roku od 30 sekundi, on je pobjednik.

Glavni dio zauzima sprovođenje radionice, odnosno igrice. Potrebno je pratiti djecu i pomoći im ukoliko im je pomoć potrebna, ali nastojati da svaka igrice bude odrađena pravilno bez naše pomoći.

Kada su svi gotovi sa svojim zadacima, odlazimo na mjesto gdje se uručuju nagrade za pobjednike i nastavljamo prijatno druženje sa djecom.



Materijal potreban za radionicu „Fina motorika“

RADIONICA „MUZIKA“



6-25 godina

Do 10 sudionika



60 minuta

Papiri sa ispisanim emocijama, papir,
bojice



Opuštanje u grupi, ispoljavanje
emocija, pjevanje i plesanje uz muziku

Razvijanje pokreta i ritma, razvoj emocija,
razvoj osjećaja pripadnosti grupi



Opis radionice: Rad počinje sa laganom muzikom u pozadini, i započinje se opušteni razgovor sa sudionicima o njihovoj omiljenoj pjesmi, vrsti muzike, zašto baš ta pjesma/ muzika, kakve emocije izaziva u njima, koliko često slušaju muziku i sl. (pustite mašti na volju!)

Centralni dio se sastoji iz dva dijela. Prvi dio podrazumijeva puštanje različite muzike (samo instrumental), a učesnik ima zadatak da podigne papir na kome je napisana emocija koju osjeća kada sluša tu muziku. Drugi dio obuhvata razvoj pokreta, posebno fine motorike, gdje učesnik radionice sluša muziku, a na papir ispred sebe različitim bojama crta ono na šta ga muzika podsjeća, emocije koje u njemu izaziva, i sl.

U idućem dijelu radionice, pušta se muzika u skladu sa hronološkom dobi učesnika, te svi zajedno pjevaju i plešu s ciljem razvoja osjećaja pripadnosti grupi.

Nakon kraja pjesme, sudionici se vraćaju pospremiti radne površine i objasniti crteže koje su napravili u drugom dijelu centralnog dijela radionice.

RADIONICA „SMIJEH“



10+ godina

Do 10 sudionika



20-30 minuta

Papir, olovke



Podizanje raspoloženja učesnika

Razvoj govora, razvoj emocija, pravilno
disanje



Opis radionice: Sa učesnicima prvo razgovarati o tome kada su se posljednji put nasmejali, šta im je bilo smiješno, da li znaju pričati viceve, da li znaju koji organi učestvuju u smijanju i sl.

U toku tog razgovora podijeliti učesnicima papire i olovke, pa kada završimo uvod, zamoliti učesnike da zapišu ili nacrtaju svoje trenutno emocionalno stanje, tj. kako se osjećaju u momentu dok su na mjestu provođenja radionice.

Voditelj dalje nastavlja radionicu tako što će ispričati neki vic, anegdotu, šalu i sl. te se početi pravilno, iz stomaka, smijati punim glasom sve dok ostali učesnici ne započnu isto. Nakon minute provedene smijući se, učesnici, jedan po jedan, nastavljaju da pričaju smiješne situacije, viceve, šale, anegdote, dok svako ne ispriča po jednu. Princip je da se nakon svake šale svi zajedno smiju po 60 sekundi.

Nakon gotovog kruga, zamoliti učesnike da ponovo uzmu papire i olovke, te zapišu svoje trenutne emocije. Kada su gotovi s tim, trebaju izložiti svoje emocije,

odnosno bilješke, i reći koje beneficije smijeha su osjetili.

*****ova radionica se može koristiti na početku većih okupljanja nepoznatih sudionika kako bi se opustili i spremili za rad**

RADIONICA „LUTKA“



Do 6 godina

Do 5 sudionika



30 minuta

Lutka, odjevni predmeti odgovarajuće veličine (kapa, čarape, majica, hlače, donje rublje, cipele)



Obući lutku pravilnim redoslijedom

Razvoj koordinacije, razvoj fine motorike, utvrđivanje redoslijeda određenih radnji, razvoj svijesti o prostoru i tijelu



Opis radionice: Predstaviti djeci lutku, imenovati svaki dio tijela. Kada se imenuje na lutki, zatražiti od učesnika da ga pronađu na svojoj desnoj i lijevoj strani.

Nakon toga, pokazati im odjeću stavljenju na jedno mjesto kako bi morali oni razvrstati i odrediti šta se oblači prvo, a šta se oblači na taj prvi sloj odjeće.

RADIONICA „TV SHOW“



4-20 godina

Do 15 sudionika



30-60 minuta

Papirnate kartice s imenima TV programa,
kartonska kutija pripremljena kao TV



Prikazati TV SHOW u što bližem obliku

Nasmijati sudionike, naučiti ih nešto
novo o TV emisijama



Opis radionice: Sa sudionicima se započinje razgovor o TV-u, koliko često ga gledaju, šta su im omiljene emisije, omiljeni programi, zašto vole TV i sl.

Nakon kratkog uvoda, prelazazi se na dio gdje su pripremljene kartice sa imenima različitih TV programa, gdje će učesnici izvući svoju karticu, te pokušati demonstrirati iz „kartonskog TV-a“ šta se na tom TV programu najčešće prikazuje, a ostali učesnici su dužni pogađati o kojem programu ili emisiji je riječ.

Kada svi sudionici završe svoje izlaganje, posljednjih deset minuta provodimo u razgovoru o prednostima i manama TV-a, o onom šta možemo naučiti, te učesnici daju svoje savjete za korištenje TV-a u edukacijske svrhe.

RADIONICA „YOGA“



10+godina

Do 15 sudionika



10 minuta

Jastuci, opuštajuća muzika,
motivacioni stihovi



Sudionike opustiti, udaljiti od
svakodnevnog stresa

Naučiti vladati svojim tijelom



Opis radionice: Sudionike radionice Yoga upitati na koji se način opuštaju, te kako bi se opustili i odmornili da imaju samo 3 minute vremena na raspolaganju? Voditelj radionice može prvi iznijeti svoj primjer.

Idući korak jeste da svako uzme jedan jastuk i postavi ga na pod formirajući krug, te da sjedne na njega. Voditelj pušta muziku, sjeda zajedno sa sudionicima i čini vježbe opuštanja koje je prethodno pripremio prema svojim sposobnostima i mogućnostima, vodeći računa da su prihvatljive i svim sudionicima. Klasičan primjer jeste vježba disanja gdje se podižu ruke iznad glave prateći ritam udisaja, a opet spuštaju prateći izdisaj. Nakon određenih 3 minute vježbe, svako ostavlja svoj jastuk na njegovo mjesto i iznose vlastiti doživljaj nakon odrađene vježbe

*****prijedlog**

muzike: [https://www.youtube.com/watch?v=95D8wu](https://www.youtube.com/watch?v=95D8wu3yNi0)

[3yNi0](https://www.youtube.com/watch?v=95D8wu3yNi0)

[&fbclid=IwAR1N0XEh6UyMiOcuKqr8qvr4vF0lfh_m0](https://www.youtube.com/watch?v=95D8wu3yNi0)

[m- wLi6r0VavYZI9yj_fBChp73U](https://www.youtube.com/watch?v=95D8wu3yNi0)

*****radionica može poslužiti kao uvod nekim psihički napornim zadacima**

RADIONICA „KUHANJE“



6-8 godina

Do 10 sudionika



60-90 minuta

Petit keks, čoko bananice, kiselo vrhnje, slatko vrhnje, šećer u prahu, mikser, posuda za mutiti, posuda za kolač, nožići, tanjirići, viljuškice



Potaknuti lučenje serotonina, osloboditi se stresa iz svakodnevnog života, naučiti i poboljšati kulinarske sposobnosti

razvoj grube motorike, razvoj fine motorike, razvoj kreativnosti, razvoj kulinarskih sposobnosti



Opis radionice: Na početku radionice, voditi razgovor o svakodnevnim dešavanjima u životu, da li postoje situacije koje ih rastuže, te način na koji se oslobode tuge ili neke druge negativne emocije. Govoriti o njihovoj ulozi u svakodnevnom životu u porodici, da li i na koji način pomažu.

Idući korak jeste podijeliti zadatke sudionicima, objasniti im šta je čiji zadatak. Keks je potrebno izlomiti na sitne komade; bananice i žele isjeći na kockice; umutiti kiselo i slatko vrhnje sa šećerom u prahu. U umućeno vrhnje i šlag dodati ostale sastojke i kašikom izmiješati. Dobijenu smjesu staviti u pleh i kolač je gotov. Kolač je moguće odmah izrezati i uz zalogaje razgovarati o osjećaju koji ih je pratio prilikom ove radionice.

*****voditi računa o eventualnim alergijama sudionika**

RADIONICA „CRTEŽ KROZ VRIJEME“



12+ godina

Do 10 sudionika



60-90 minuta

Prezentacija, papiri, masne bojice, olovke, hemijske, bojice, slike poznatih slikara, video, opuštajuća muzika



Relaksacija, crtež

Povezivanje emocija sa crtežom,
usvajanje novi znanja iz opće kulture



Opis radionice: Prezentiranje šta je to crtež kroz vrijeme, koji su najpoznatiji slikari, koja to sve doba slikarstva imamo, ko pripada kojem dobu. Gledanje kratkog filma o umjetnosti kroz vrijeme.

Nakon uvoda, prelazi se na dio kada učesnici trebaju da poredaju slike poznatih slikara prema periodima njihovog nastanka i prema razdoblju u kojem su nastale npr. Romantizam, barok, moderna umjetnot itd. Nakon toga slijedi dio kada svi dobiju papire i bojice, te se pušta relaksirajuća muzika i daje se uputa učesnicima da mogu nacrtati crtež u skladu sa svojim emocijama koje muzika koju trenutno slušaju izaziva kod njih.

Potrebno je pratiti i pomoći im ukoliko im je pomoć potrebna, ali nastojati da sve bude urađeno bez pomoći.

Kada su svi gotovi sa svojim zadacima, slijede pohvale.

RADIONICA „AKVAREL“



6-10 godina

Do 10 sudionika



60 minuta

Blok, kistovi, vodene boje



Crtaње balona

Razvoj fine motorike, razvoj kreativnosti



Opis radionice: Radionica počinje pričom o bojama, o tome šta boje predstavljaju za svakog pojedinačno, koja je njihova omiljena boja, te čime oni najviše vole da crtaju.

Podijeliti listove i kistove, te im objasniti da pomoću balona oslikaju, tj. prikažu svoje emocije. Mogu oslikati jedan ili više balona, koristiti samo jednu boju ili više njih, takođe mogu svojim balonima da daju imena ili simbole kojima će označiti svoje emocije. Na kraju radionice trebaju objasniti svoje crteže, pospremiti radne poršine, te i razgovarati o emocijama koje je ova radionica izazvala.

RADIONICA „BRAIN GYM“



4+ godine

Do 6 sudionika



20 minuta

Muzika



Podizanje raspoloženja putem
pokreta

Poboljšanje koncentracije, pamćenja, čitanja,
pisanja, jezičkih i matematičkih vještina, te
smanjenje hiperaktivnosti i napetosti



Opis radionice: radionicu započinjemo formiranjem kruga gdje svaki sudionik ima dovoljno prostora za pravilno izvođenje pokreta. U pozadini se pušta energična muzika koja potiče na kretanje. Započinje se vježbom trčanja u mjestu, nakon toga uslijedi podizanje i spuštanje ruku, zatim podizanje noge savijene u koljenu i dodirivanje koljena laktom suprotne ruke, zatim koraci u desnu, pa lijevu stranu, onda opet dodirivanje lakta desne ili lijeve ruke suprotnim koljenom. Trajanje svake vježbe pojedinačno određuje muzika koju odaberete.

RADIONICA „IGRA“



6-10 godina

Do 20 sudionika



60 minuta

Čaše, konac, baloni, stolice i jedna boca



Učenje kroz igru

Razvoj koordinacije, fine i grube motorike,
komunikacije i povjerenje među članovima



Opis radionice: Radionica započinje tako što se prvo postavi par pitanja vezano za igru, npr: šta je njima igra, šta im predstavlja, i da li se može nešto naučiti kroz igru. Zatim im objasniti koju radionicu rade danas, i koje igre ćeigrati kroz tu radionicu.

Nakon tog uvoda, slijedi samo izvođenje igrica, prvo započeti sa igricom „Vjeruj prijatelju“, kako bi uspostavili povjerenje između učesnika, zatim preći na igricu „Mreža povjerenja“ gdje učesnici sjede u krugu i između sebe dodaju klupko konca, i prave mrežu prijateljstva, a uz samo dodavanje klupka, razmjenjuju svoje tajne. Radionicu nastaviti sa igrom „Kule od čaša“ gdje su učesnici podijeljeni u dvije grupe i koja grupa prije napravi kulu od čaša uz pomoć užeta, ta je grupa pobjednika. Za kraj ostaviti jednostavniju igrice, kao što su „Istina i izazov“ pomoću boce.

RADIONICA „NAKIT“



10-25 godina

Do 20 sudionika



60-90 min

Kana, šarene vezice, srebrni
privjesci,



Izrada nakita shodno željama

Razvoj fine motorike, ponavljanje boja,
oblika, koordinacija oko-ruka,
razvijanje mašte, socijalizacija i razvoj
komunikacije



Opis radionice: Radionicu započeti razgovorom o nakitu, željama i eventualnim sposobnostima sudionika. Pokazati im lični ručno izrađeni nakit potičući tako mašti na volju.

Glavni dio se sastoji od pokazivanja gotovog izrađenog nakita i dijeljenja materijala. Učesnici bi trebali izabrati omiljene boje, privjeske i kalup za kanu prema vlastitoj želji. Svako od njih mora imati dovoljno prostora, uz laganu muziku, slatkiše i piće. Za dodatni razvoj fine motorike, svako od njih za rezanje materijala će koristiti makaze, uz posmatranje vodi telja. Nakon završetka radionice, usmjeriti sudionike na čišćenje radne površine.

Dragi čitaooe,

Obzirom da si već stigao do posljednje stranice,
nadamo se da ti je bilo ugodno čitati i provoditi ove
radionice.

Švaki korak koji napravimo ka razvoju bilo koje od
ponuđenih biopsihosocijalnih komponenti čovjeka,
veliki je korak! To uvijek imaj na umu.

Još jednom ćemo te podsjetiti da uvijek svakom
djetetu pristupaš individualno, nastojeći otkriti i
iskoristiti njegov puni potencijal.

I na samom kraju, hvala što čitajući i provodeći ove
radionice priznaješ rad studenata treće godine
Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Univerziteta
u Tuzli!

Nema pravila u kreativnosti!

STUDENTICE TREĆE GODINE EDUKACIJSKO-
REHABILITACIJSKOG FAKULTETA

ODSIJEK: SPECIJALNA EDUKACIJA I
REHABILITACIJA

AKADEMSKA 2019/2020

Ajišić Lejla

Budimlija Emina

Čajtinović Melisa

Čanković Manuela

Ibrahimović Ismeta

Lukić Viktorija

Mahmutović Ena

Muharemović Dilara

Rajić Maris

Sinanović Emela

Sulejmanagić Elma

Suljić Edita

Škrba Sara

*Pod mentorstvom dr. sci. Amela Teskeredžić,
vanredni profesor i asistentice Lejle Kišić.*